

A HARMADIK MEGÁLLÓ

S Á R O S I K Á R O L Y

Tarkó Géza nyugalmazott százados feleségével, Emmával a Nép-hadsereg utca és az Október 23-a sugárút kereszteződésén lévő autóbusszmegállónál várakozik. Mindkét kezében tömött szatyor. Emma aprókat pislantva hol rá, hol abba az irányba tekinget, amerről az autóbussznak kellene érkeznie. Tipeg-topog mellette. Ijedt rebbenésekkel a szájaszögletében szorítja kopott, de gondosan lekefélte kabátkájához a kezításkáját.

— Már megint késik az autóbussz — mondja.

— Igen, már megint késik — mondja a férje is, és leteszi a két nehéz szatyrot a lába mellé.

— Milyen időközökben járnak most az autóbusszok? — kérdezi Emma a férjét.

— Nem tudom, Emma. Igazán nem tudom.

— Ha sokáig nem jön, gyalog is elindulhatunk.

— Ezzel a két nehéz döggel?! Nem, Emma. Megvárjuk.

— Jól van. Megvárjuk — mondja Emma.

Közben egy 101-es húz el mellettük. Tarkó Géza nyugodt mozdulattal kabátja zsebébe sülyesztí mindkét kezét, majd hirtelen, mintha darázscsípés érte volna, kirántja. Révetegen felemeli a jobb-ját. Talán a füle hegye magasságáig.

— Te, ez nem Feketéék autója?

— Nem tudom. Nem láttam, hogy kik ültek benne.

— Biztosan ők voltak. Fekete meg a felesége. Csak nem akartak észrevenni bennünket. Elfordították a fejüket. Pedig a hátsó ülés üres volt. Csak ketten ültek a kocsiban.

— Én is úgy láttam, hogy a hátsó ülés teljesen üres volt — mondja Emma.

A 101-es már messze jár, és ők tovább álldogálnak az autóbussz-

megállónál, csupán ők ketten, más senki. Tarkó Géza nyugalmazott százados lehajol, és tenyerével megsimogatja bal lábszárát.

— Fáj? — kérdezi a felesége.

— Egy kicsit. Hasogat. Időváltozás lesz — mondja, és felnéz az égre, de sehol semmiféle borulás.

— Nem mutatja az idő — mondja a felesége.

— Érdekes — mormogja maga elé Tarkó Géza —, pedig a sebhely mindig pontosan előre jelzi az időváltozást.

— Mindenki tévedhet — veti oda a felesége.

— A rosseb egye meg — simogatja meg még egyszer —, hogy nem tudott ez a golyó tíz centivel arébb repülni. Most kutya bajom sem lenne.

— Ott jön! — kiált fel az asszony.

— Kicsoda?

— Hát az autóbusz! Nem látod?

— Látom, látom — motyogja a férfi, aki már túl volt az ötvenen, de a járása még mindig olyan ruganyos volt, hogy ha nincs a bal lábára egy kis biccenés, az ember azt gondolhatta volna, legalábbis a járásáról, hogy éppen csak elhagyta a negyvenet. Most is fürgén kapja fel a két szatyrot, és a beérkező autóbusz mellé sét.

— Érdekes — mondja az asszony —, üres az autóbusz. Senki sincs benne. Csak a sofőr és a jegykezelő.

— Érdekes — mondja a férfi is —, az autóbuszra sem várakozik kívülünk senki.

Az autóbusz éleset csikordul, és megáll. Egyszerre pattan fel mindhárom ajtaja. A hátulsó ajtónál ül a jegyszedő. Ott szállnak fel. Az asszony megy előre, megváltja a jegyet, majd a középső ajtónál, a kijáratnál leül. Hátranéz, hogy követi-e a férje. Tarkó Géza nyugalmazott százados két szatyorral a kezében nem tud semmiben sem megkapaszkodni, s a megszokottnál kissé ügyetlenebbül száll fel az autóbuszra. Csak a szemével int a feleségének, hogy érkezik.

Mögötte becsapódik az ajtó. Felerősödik a motor hangja. Egy rántás, és az autóbusz elindul. A rántástól Tarkó Géza kissé megtántorodik, de aztán a lábán marad, és óvatos léptekkel megy a feleségéhez, Emmához. Leül melléje, és ismét a lábához rendezgeti a szatyrokat.

— Jól megrántott — mondja.

— Láttam — mondja az asszony. — Fontos, hogy nem történt veled semmi.

— Velem nem egykönnyen történik valami — emeli meg egy kissé a hangját a férfi.

Egy ideig hallgatnak, majd az asszony ismét megszólal:

— Érdekes, senki sincs az autóbuszban. Egyedül utazunk. Talán csak nem ültünk téves autóbuszra...

— Nem hiszem — mondja bizonytalanul a férfi.

— Jó volna megkérdezni...

— Kérdezd — mondja maga elé nézve Tarkó Géza. Aztán megdobja magát, hátrafordul, és az autózúgásban jó hangosan oda kiált a jegyszedőnek:

— Mondja, a Limánra megy ez az autóbusz?

A jegyszedő a motorzúgástól és az ablakok hangos zörejétől nem hallja, hogy mit is mondhat az az ember.

— Mit akar? — kiált vissza. — Nem értem, hogy mit akar — toldja meg.

Nem lehetett kiérezni a hangjából, hogy jóakarásból-e vagy unalmában toldotta-e meg mondanivalóját.

— A Limánra megy ez az autóbusz? — kérdezi Tarkó Géza ismét kiáltva.

A jegyszedő azonban, aki most sem érti, csak von egyet a vállán, és elkezd fütyörészni.

— Biztosan a Limánra megy — fordul a feleségéhez Tarkó Géza. — Mi a harmadik megállónál szállunk le. Ott már félig otthon is vagyunk.

Az autóbusz robog. Aztán megáll az első megállónál. Nem száll fel senki. A másodiknál is megáll. Itt sincs egyetlen utas sem.

Most a harmadik megálló következik.

— Mondtam, ugye, hogy a Limánra megy — mondja Tarkó Géza a feleségének.

— Igen, a Limánra megy.

— Mindjárt leszállunk — mondja a férfi. Lehajol, megfogja a két szatyor fülét. Az egyiket a jobb kezével ragadja meg, a másikat a baljába fogja.

— Legyél készen te is — mondja a feleségének. — Ha megáll az autóbusz, mindjárt leszállunk.

Az üres autóbusz élesen kanyarodik a megállóhoz, és hirtelen zökkenéssel megáll. Így állnak meg a bravúros vezetők.

Tarkó Géza feje előrelódul, jobb kezéből kiengedi a szatyor fü-

lét, és elkapja, az utolsó pillanatban kapja el az ajtó melletti fémrudat. A kapaszkodót. A szatyor eldől, most ez után kap.

A feltápáskodó asszony az ablakhoz perdül.

— Nem ütötted meg magad? — kérdezi aggódva a férje.

— Nem, nem ütöttem meg magam — mondja Emma.

— Várj, előbb felveszem a szatyrot, aztán leszállunk.

Tarkó Géza megfogja a szatyor fülét, majd felegyenesedik, jól kihúzza magát, mint aki szégyelli, hogy vele ilyesmi megtörténhetett, hogy ő ilyen kis lökéstől előrebillenjen, és kiejtse kezéből a szatyrokat . . . Kilép az ülés elől. A felesége várja, hogy amint hely lesz ő is utána induljon.

És akkor olyasmi történik, amire Tarkó Géza nyugalmazott százados még álmában sem gondolt volna. Az autóbusz ismét előreugrik, hangos csattanással csapódnak be az ajtók. Egyszerre mind a három.

— Itt leszállunk! — kiáltja Tarkó Géza.

Felesége, Emma, rémülten néz a férjére. Tekintetében ez a kérdés ül:

— Most mi lesz?

— Álljanak meg! Itt leszállunk! — kiáltja a férfi, és a tekintete hol a sofőrre, hol a jegyszedőre ugrik.

A sofőr harsányan elkacagja magát, és gázt ad.

A jegyszedő tovább füttyöreszik, és sapkáját mélyen a szemére húzza.

— Nem értik?! Álljanak meg! Itt leszállunk! A harmadik megállónál akarunk leszállni! Itt lakunk a harmadik megállónál . . .

A sofőr széles vállával a kormány fölé hajol, erős gázt ad, és harsányan kacag.

Tarkó Géza nyugalmazott százados egész testében remegni kezd, homlokát elönti a hideg veríték, most már nem üvölt, zsibbadó kezéből kiengedi a szatyrokat, aztán melléhez kap, majd kabátja hajtókájában egyre mélyebbre csúszik a keze, a szeme összeszűkül, most már ólomlábakon jár, és nehéz, kimért léptekkel elindul a sofőr felé.

— Gézám, Gézám . . . — nyöszörgi a felesége, és érzi, hogy nem mehet utána, mert valamilyen láthatatlan erő az ablakhoz szögezi.

Tarkó Géza közben a sofőr háta mögé ér. Hirtelen mindkét keze a magasba lendül, ujjai, mint a karvaly csőre, begörbülnek, és a sofőr meztelen nyakába vágja körmeit.

És ekkor soha nem hallott csattanás, mint egy velőtrázó sikoltás,

vágja el az örületen zúgó motor hangját. Az autóbusz az új Dunahíd előtt fellendül a magasba, a levegőbe, merész íveket, köröket rajzol, majd megrázkódik, és hullatni kezdi kerekeit, ablakait, mind a három ajtaját, már Pétervárad felé repül, a jegyszedő szemére húzott sapkájával madárijesztőre hasonlít, a sofőr széles vállát átszúrja a kormánykerék, és kibuggyanó vére vörös csíkot húz az égre.

Ebben a hangzavarban és forgatagban Tarkó Géza mégis meghallja azt a neszt, amellyel Emma, a felesége a két szatyrot a karjára fűzi. Látja, hogy olyan mozdulattal, mint aki búcsúzni kíván, Emma kilép a kijárat helyén tátongó semmiből a légbe.

— Édes egyetlenem — mondja Géza, és utánaledül. — Édes, nyújtsd ide a kezéd!

Emma feléje nyújtja kezét, karján a szatyror hol jobbra, hol balra libben, s így éri el férjének a karja. Tarkó Géza egy mozdulattal magához vonja feleségét, karjába veszi: — Édesem — mondja —, pihend ki magad. Mindjárt otthon leszünk.

Oláh Sándor: Cipészek, 1950.